

خروج آخرین نظامی آمریکایی از فرودگاه کابل

اشغالگراز افغانستان گریخت

صفحه ۷

چهارشنبه ۱۰ شهریور ۱۴۰۰ | ۲۳ محرم ۱۴۴۲ | ۱۰ سپتامبر ۲۰۲۱ | سال سیزدهم | شماره ۳۳۶۲ | صفحه ۸ | ۳۰۰ تومان

VATANEMROOZ.IR

روزنامه صبح ایران

وطن امروز

گفت‌وگو با کارگردان مستند «گزارش آشوب» که هم‌زمان با ایام شهادت شهیدان باهنر و رجایی روی آنتن رفته است

گزارش یک ترور

صفحه ۸

VATAN-E-EMROOZ | VOL.13 | NO.3292 | WED.SEP.01, 2021 | ISSN:2008-2886

۱۸۲ سال و ۳۱ روز گذشت

صفحات ۵ و ۲

محرومان منتظرند

پیوست عدالت در تصمیمات دولت چگونه منجر به توانمندسازی طبقات ضعیف خواهد شد

بازگشت حاشیه به متن

آسیب‌شناسی نارسایی عدالت اقتصادی در یک دهه اخیر و راهکارهایی برای اصلاح آن

همسفره مردم شوید

گفت‌وگوی «وطن امروز» با دکتر سیدمحمد حسین هاشمیان درباره سازوکارهای اجرای عدالت

کلید قسط به دست ناس

تیتراهای امروز

پروتکل‌ها معجزه می‌کند

■ مقایسه وضعیت رعایت پروتکل‌های کرونایی در پاییز ۹۹ و تابستان ۱۴۰۰ و تأثیر ملموس آن بر کاهش تعداد قربانیان

■ دستور رئیس‌جمهور درباره ضمانت اجرایی پروتکل‌های بهداشتی به کجا رسید؟

تعداد کل قربانیان ۱۰۷۷۹۴ نفر

■ طی ۲۴ ساعت ۶۴۳ نفر از هموطنان بر اثر ابتلا به کرونا جان خود را از دست دادند

تست موفق نسل جدید سامانه موشکی تماما بومی «مرصاد»

غرش «مرصاد» در کویر ایران

پایان روز هفتم پارالمیک با قهرمانی و رکوردشکنی ساره جوانمردی و هاشمیه متقیان

بانوان طلایی ایران

صفحه ۶

نگاه

آقای کاظمی! مراقب بازی خطر ناک خود باشید

حنیف غفاری: پس از برگزاری اجلاس بغداد، نخست‌وزیر عراق به همراه رئیس‌جمهور فرانسه به شهر کاظمین و حرم مطهر حضرت امام موسی کاظم(ع) و حضرت امام محمد تقی(ع) رفت. حضور ولید و نامبارک مکرون در حرم ملکوتی امامین جوانین علیهم‌السلام در حالی بود که وی در جریان بازنش کار یک‌توهای توهین‌آمیز نشریه هتاک شارلی ابدو به ساخت مقدس و گرامی پیامبر اعظم صلی‌الله علیه و آله به صورت تمام‌قد به دفاع از این حرکت پرداخته بودا فراتر از آن، رئیس‌جمهور فرانسه با اظهارات تهدیدآمیز خود علیه مسلمانان فرانسه، دست جریان‌های نژادپرست و ناسیونالیست‌های افراطی را در برخورد با آنها در این کشور اروپایی باز گذاشته است. وقوع بیش از ۱۵۰۰ حمله به مسلمانان در سال گذشته میلادی (۲۰۲۰) بیاترگ عمق فاجعه‌ای است که پیروان آخرین و کامل‌ترین دین آسمانی با آن مواجهند.

عسک طن تلخی! یک سیاستمدار اسلام‌ستیز با اسکورت نخست‌وزیر عراق و تیم همراهش به کاظمین می‌رود و از حرم امامین معصومی بازدید می‌کند که زندگی خود را وقف ترویج اصول، عقاید و سیره جد بزرگوارشان پیامبر اعظم صلی‌الله علیه و آله کرده بودند! نباید فراموش کرد در مبنای دینی و فقهی مسلمانان «کافر» یکی از نجاست‌دهگانه محسوب می‌شود. مکرون با تلاش مذبح‌خانه‌ای که در راستای ترویج و عادی‌سازی توهین به مسلمانان و پیامبر گرامی اسلام صورت داده است، مصداق عینی کافر (عین نجاست) محسوب می‌شود. سوال اصلی این است: چرا پای چنین سیاستمداری باید به حریم امامین جوانین باز شود؟! فرانسه، تنها کشوری در خارج از منطقه (غرب آسیا) بود که در بالاترین سطح در اجلاس بغداد شرکت کرد. یکی از اهداف کوتاه‌مدت مکرون از حضور در این اجلاس، متقاعد کردن کشورهای فرانسوی درباره سیاست خارجی خود و جلب آرای بخشی از رای‌دهندگان مردد در انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور (سال ۲۰۲۲) است. اما در این معادله خطر ناک، نباید اهداف بلندمدت پاریس را از نظر دور نگاه داشت! فرانسوی‌ها مدت‌هاست در صدد حضور مستقیم در منطقه غرب آسیا هستند. کاخ الیزه سال‌هاست این حقیقت را دریافته است که به دلیل کاهش نیاز آمریکا به نفت منطقه طی سال‌های آینده، شیفت استراتژیک واشنگتن از غرب آسیا به شرق آسیا محتمل خواهد بود.

ابتکار کمربند و جاده وجود دارد؛ پروژه‌ای که می‌تواند ارتباطاتی را برای رکودپر اقتصادی چین و پاکستان از طریق افغانستان به وجود بیاورد. اما عدم ثبات سیاسی مناسب در افغانستان تا به حال مانع شکل‌گیری این بخش از ابداع کمربند و جاده درباره افغانستان شده است. یکن همچین با وجود درخواست‌های متعدد دولت افغانستان تصمیم گرفته بود زیرساخت‌ها و پروژه‌هایی در نزدیکی مرزهای افغانستان با خود یعنی در کریدور «واکن» نداشت باشد. چین درباره مرزهای خود با کشورهای منطقه بشدت حساس بوده و تلاش دارد منطقه امنی در بین مرزهای خود با افغانستان داشته باشد، بنابراین از هر گونه سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها خودداری می‌کند.

تا هم‌اکنون یکن توانایی داشتن رابطه خوب با دولت افغانستان و در عین حال طالبان را داشته است و هر طرف نیز می‌داند هر کسی که در افغانستان در نهایت قدرت را در دست بگیرد، با چین همیشه هم‌مرز خواهد بود؛ در نتیجه برای دومین اقتصاد بزرگ دنیا این مساله کاملاً واضح و شفاف است که می‌خواهد از ارتباط با افغانستان سود ببرد نه زیان. در عین حال این روایت که چین به دنبال سود اقتصادی از رابطه با افغانستان است، مساله جدیدی نیست. طالبان بدون شک در زمان حملات ۱۱ سپتامبر مشغول بازی با چین و هیأت‌های اقتصادی چین است. طالبان به وجود آمده باشد. به همین دلیل چین در بخش معدن افغانستان با وزرای معدن و صنعت این کشور دیدار کردند دولت افغانستان بعد از سقوط طالبان نیز از همان زمانی که آمریکا به این کشور حمله کرد تا هم‌اینک، همیشه اعلام کرده بود یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران در افغانستان، دولت چین است. سال ۲۰۰۷، یکی از شرکت‌های صنعتی چین برنده مناقصه معدن مس در افغانستان شد، سال ۲۰۱۱ نیز شرکت ملی نفت چین برنده مناقصه برای زمین‌های نفتی آمودریا در این کشور شد. همه این مسائل این امید را برای افغانستان زنده کرده بود که می‌تواند به عنوان کشوری مستقل، اقتصاد مستقلی از آمریکا نیز داشته باشد. با این حال نفوذ آمریکا در بین دولتمردان افغانستانی باعث شد هر ۲ سرمایه‌گذاری چین در افغانستان شکست خورده و با بن‌بست مواجه شود.

از سویی دیگر مساله جالبی که در نگاه چینی‌ها و افغان‌ها وجود دارد این است که آنها همیشه این مثال را در یاد دارند که می‌گوید افغانستان گورستان امپراتوری‌ها بوده است. چین نمی‌خواهد به سومین قدرت جهان تبدیل شود که در افغانستان تمام منافع خود را از دست داده و شکست می‌خورد، بنابراین به سمت بالا بردن نقش سیاسی خود و همچنین تعامل با طالبان خواهد رفت تا بتواند نگرانی‌های امنیتی و ملی خود را در افغانستان برطرف کند.

برخلاف جوسازی‌های رسانه‌ای آمریکایی‌ها، نمی‌توان به طور قطع بیان کرد چین شیفته سرمایه‌گذاری در افغانستان است. در هر صورت، این کشور به دنبال منافع اقتصادی و تجاری خود در سراسر منطقه است و افغانستان به صورت خاص و به‌تنهایی برای آن ارزش بسیار زیادی ندارد؛ بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری‌های یکن در افغانستان مربوط به یکی از معادن مس این کشور و همچنین پروژه انرژی آمودریا است که برای سال‌های متمادی این پروژه‌ها متوقف شده بودند. در عین حال بحث‌های زیادی درباره احتمال حضور افغانستان در

فراتر از زمانه‌های آینده چه اتفاقی در افغانستان می‌افتد. ایالات متحده می‌تواند تحریم‌های زیادی را علیه طالبان به‌عنوان دولت مستقر در افغانستان یا به عنوان یک گروه مستقل اعمال کند و اجازه ندهد تحریم‌های ایجادشده توسط شورای امنیت را وتو کرده یا سرمایه‌گذاری در افغانستان انجام دهد. واشنگتن از هم‌اینک ذخایر ارزی ۹۵ میلیارد دلاری افغانستان در این کشور را توقیف کرده و صندوق بین‌المللی پول نیز کمک‌ها به افغانستان را تعلیق کرده است؛ این کمک‌ها شامل ۵۰۱ میلیون دلار منابع مالی به مردم افغانستان بود که با حضور طالبان دیگر به آنها تعلق نمی‌گیرد. اگر طالبان بخواهد امید برای دسترسی به این مبالغ مالی داشته باشد باید تلاش کند با بهران قابل یا با دلیلی بسته بودن بانک‌ها در این کشور صحبت کرده و اجازه ندهد جنگ داخلی دیگری در افغانستان شکل گرفته یا نقض حقوق بشر در این کشور رخ دهد. کابل در عین حال می‌داند با بحران اقتصادی شدیدی روبه‌رو است؛ قیمت‌ها از زمانی که آمریکا تصمیم به خروج از افغانستان گرفته است بشدت افزایش داشته است. قیمت مواد غذایی مانند آرد، روغن، دارو و همچنین پول نقد در این کشور افزایش پیدا کرده و پول نقد نیز در این کشور به دلیلی بسته بودن بانک‌ها در دسترس نیست. طالبان هفته جاری رئیس بانک مرکزی جدیدی را به کار گمارد تا از این بحران‌ها جلوگیری کند اما مطمئناً بحران اقتصادی و سیاسی افغانستان منجر به کاهش ارزش پول ملی شده و به افزایش تورم در این کشور منجر می‌شود.

■ **مانع‌گذاری آمریکا در مسیر سرمایه‌گذاری چین** طالبان به دنبال ارتباطات بین‌المللی خوب با کشورهای همسایه‌اش و چین است. مقامات رسانه‌های در کنترل دولت زمینه برای ارتباط خوب با سایر کشورها را فراهم کرده‌اند. روزنامه دولتی گلوبال تایمز چین نیز خبر داده است سرمایه‌گذاری در افغانستان به دلیل اینکه دولت چین طالبان را به‌عنوان دولت مستقر در افغانستان به رسمیت می‌شناسد، ادامه پیدا می‌کند. گزارش دیگری در همین باره اشاره کرده است ایالات متحده در وضعیتی قرار ندارد که بتواند از همکاری بین چین و افغانستان جلوگیری کند.

■ **ساخت‌های چین** وزارت خارجه چین هفته گذشته بیان کرده بود: «برخی بر عدم اعتماد خود به طالبان در افغانستان تأکید می‌کنند. ما می‌خواهیم بگوییم هیچ چیز برای همیشه ثابت باقی نمی‌ماند، ما نیاز داریم گذشته و حال را به طور واضح ببینیم؛ باید به کلماتی که مردم

■ **نگاه چین به افغانستان «فرصت‌محور» نیست** «اندرو اسمال» کارشناس شنورای روابط خارجی اتحادیه اروپایی درباره رفتار چین در بحران افغانستان گفته است: «چین به افغانستان به عنوان یک فرصت ترویجی و حملات چین را بپذیرد، زیرا آنها معتقدند امکان ارتباط و فعالیت اقتصادی قدرتمند با این کشور در صورتی که ثبات به آن بازگردد، وجود دارد. آنها همچنین به دنبال فرصتی برای سرمایه‌گذاری در بخش معادن افغانستان هستند که می‌تواند از طریق زیرساخت‌هایی که چین در منطقه ایجاد کرده به این کشور انتقال پیدا کند، برای مثال می‌توان به پروژه‌های ۶۰ میلیارد دلاری چین در همسایه افغانستان یعنی پاکستان اشاره کرد که راه برای انتقال مواد معدنی به چین را تسریع می‌کند.

■ **ارزش معادن افغانستان چقدر است؟** اما در این میان اطلاعات غلط و سازماندهی شده از سوی دولت آمریکا نیز وجود دارد. مقامات ایالات متحده برآورد کرده‌اند سال ۲۰۱۰، افغانستان حدود ۱۰ تریلیون دلار ذخایر معدنی داشت که همچنان کشف نشده باقی مانده است. مقامات افغانستان اعلام کرده بودند این برآورد اشتباه است و حداقل ۳ برابر این میزان مواد معدنی در افغانستان وجود دارد. این مواد شامل ذخایر گسترده‌ای از لیتیم، مس، و مواد دیسک برای انتقال به سمت انرژی‌های سبز و پاک بسیار حیاتی هستند. با این حال زیرساخت‌های بسیار بد و همچنین امنیت پایین، تلاش‌ها برای ایجاد انتفاع از این ذخایر را ناکام باقی گذاشته است. با این حال، به دست گرفتن کنترل افغانستان توسط طالبان در شرایط خاصی رخ داده است؛ شرایطی که آمارها نشان می‌دهد زنجیره بحرانی قرار دارد. سرمایه‌گذاران حاضرند برای تضمین مواد معدنی مورد نیاز باتری‌های لیتیم در شرایط بحرانی دست به سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای بزنند.

■ **افغانستان؛ گورستان امپراتوری‌ها** برخلاف جوسازی‌های رسانه‌ای آمریکایی‌ها، نمی‌توان به طور قطع بیان کرد چین شیفته سرمایه‌گذاری در افغانستان است. در هر صورت، این کشور به دنبال منافع اقتصادی و تجاری خود در سراسر منطقه است و افغانستان به صورت خاص و به‌تنهایی برای آن ارزش بسیار زیادی ندارد؛ بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری‌های یکن در افغانستان مربوط به یکی از معادن مس این کشور و همچنین پروژه انرژی آمودریا است که برای سال‌های متمادی این پروژه‌ها متوقف شده بودند. در عین حال بحث‌های زیادی درباره احتمال حضور افغانستان در

■ **فرزانه دانایی:** زمانی که ایالات متحده سال ۲۰۰۱ به افغانستان حمله کرد، وضعیت اقتصادی جهان بشدت متفاوت از امروز بود؛ شرکت تسلا یک کمپانی بزرگ آمریکایی نبود؛ ایفون در آن زمان وجود خارجی نداشت و هوش مصنوعی فقط در فیلم‌های استیون اسپلبرگ دیده می‌شد. حالا تکنولوژی به اندازه‌ای پیشرفت کرده است که نیاز شدیدی به چیپ‌های با تکنولوژی بالا و همچنین باتری‌های با قدرت ذخیره زیاد است و در عین حال به مواد معدنی برای ساخت تکنولوژی‌های نوین روز احتیاج است که تنها در زمین‌های خاص یافت شده و تصور می‌شود یک تریلیون دلار ارزش داشته باشد. مهم‌ترین این مواد ذخایر لیتیم این کشور است که می‌تواند باعث ایجاد درگیری‌های بین‌المللی زیادی شود. این آمار، این روزها بشدت در رسانه‌های آمریکایی مطرح شده و تصور می‌شود با خروج آمریکا از افغانستان، چین قرار است به همه این منابع دسترسی و سرمایه‌گذاری میلیاردی در افغانستان داشته باشد اما بررسی شرایط اقتصادی و سیاسی بین چین و افغانستان حقایق دیگری را آشکار می‌سازد.

■ **جنگ اول افغانستان** با اتحاد جماهیر شوروی، جنگ داخلی و در نهایت جنگ با ایالات متحده، این کشور را از دسترسی به معادن اصلی خود بازداشته است. حالا نیز انتظار نمی‌رود این مساله به این زودی‌ها تغییر کند، چرا که کشورهای اروپایی و آمریکا اعلام کرده‌اند قرار نیست به این زودی‌ها طالبان را به رسمیت بشناسند و در انتظار نوع برخورد این گروه با مردم افغانستان می‌مانند. اگر محدودیت‌های قبلی‌ها و زنان توسط طالبان ادامه یابد یا اینکه افغانستان تبدیل به محلی برای تجمع تروریست‌ها در جهان شود، سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در این کشور زیر سوال رفته و در عین حال آمریکا و اتحادیه اروپایی با تحریم‌های خود اجازه کار اقتصادی به سایر کشورها در افغانستان را نخواهند داد.

■ **سایه تحریم بر سر افغانستان** با این حال بسیاری معتقدند با عقب‌نشینی نیروهای ارتش ایالات متحده از افغانستان، یکن می‌تواند چیزی که کابل بشدت به آن نیاز دارد را تأمین کند؛ سرمایه‌گذاری اقتصادی و ثبات سیاسی. یکی از اعضای ارتش ارتش آزادی‌بخش خلق که بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۲ در ارتش خدمت می‌کرده است، در یادداشتی در نیویورک تایمز نوشته است: «افغانستان در مقابل چیزی که چین به این کشور اهدا می‌کند، هدیه‌ای گران‌بها به یکن تقدیم می‌کند. فرصت برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های افغانستان و دسترسی به یک تریلیون دلار ذخایر معدنی».

■ **برای اینکه این اتفاق بیفتد - که احتمال آن بسیار**

درد شبکه‌های اجتماعی | @vatanemrooz | [Social Media Icons]